မာတိကာ

အမှာစာ ၇

ကျောရိုးမဲ့ သတ္တဝါများ

ကျောရိုးမဲ့သတ္တဝါတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၀
ခရုပက်ကျိတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၄
အခွံနှစ်ခြမ်းရှိ ရေသတ္တဝါတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၈
ခရုခွံအမျိုးမျိုး ၂၄
ဘဝဲတွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်သလဲ ၂၈
ပင်လယ်မှို့တွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်ကြသလဲ ၃၂
သန္တာတွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်ကြသလဲ ၃၆
သန္တာရှာ ၄၀
ပင်လယ်ခူတွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်ကြသလဲ ၄၂
ရေလက်ဝါးတွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်ကြသလဲ ၄၈
တီကောင်မျိုးတွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်ကြသလဲ ၅၂
ပင်လယ်တီကောင်တွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်သလဲ ၅၆
အင်းဆက်တွေ ဘယ်လိုအသက်ရှင်နေထိုင်ကြသလဲ ၆၀
အင်းဆက်အမျိုးမျိုး ၆၄
အပြင်ခန္ဓာငြမ်းတွေ ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်သလဲ ၆၈
ရုပ်သွင်ကူးပြောင်းခြင်း ဘယ်လိုလုပ်သလဲ ၇၂
အင်းဆက်တွေ ဘယ်လိုမြင်ရသလဲ ၇၆
ဦးမှင် ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်သလဲ ၈၀
အင်းဆက်တွေ ဘယ်လိုကြားသလဲ ၈၄
တောင်ပံတွေ ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်သလဲ ၈၈
ရှိုးကောင်တွေ ဘယ်လိုအစာရှာသလဲ ၉၂
ကပ်ပါးတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၉၆
ဓာတုအကာအကွယ် ဘယ်လိုလုပ်သလဲ ၁၀၀
အဆိပ်ဆူးနဲ့ ဘယ်လိုတုပ်သလဲ ၁၀၄
တိရစ္ဆာန်တွေ ဘယ်လိုကိုယ်ရောင်ဖျောက်သလဲ ၁၀၈
ဘေးအန္တရာယ်လွတ်မြောက်ရေး ဘယ်လိုဟန်ဆောင်သလဲ ၁၁၂
ပျားတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၁၆
ပုရွက်ဆိတ်တွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၂၀
ပိုးစုန်းကြူးများ ၁၂၄
ပင့်ကူတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၂၆
ပင့်ကူပိုးမျှင် ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်သလဲ ၁၃၀
ကင်းမြီးကောက်တွေ ဘယ်လိုအစာရှာသလဲ ၁၃၄
ပိုးနားသန်ကောင်တွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၃၈
ကဏန်းတွေ ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်ကြသလဲ ၁၄၂

မိုလတ် (mollusks) လို့ခေါ်တဲ့ ခရုမျိုးတွေမှာ အခွံမာတစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒီအခွံမာဟာ အတွင်းက ပျော့ပျောင်းတဲ့ခန္ဓာကိုယ်ရှိ သတ္တဝါကို မျိုးခြားစားကောင်နဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးမှ ကာကွယ်ပေးပါတယ်။ ဒီအခွံမာကို အလယ်သားလို့ခေါ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်နံရံက ဖန်တီးပေးခဲ့ပြီး ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပေးပါတယ်။ ဒီအခွံမာကို အပိုင်းအစတစ်ခု၊ ဒါမှမဟုတ် နှစ်ခုနဲ့ ပြုလုပ်ထားနိုင်ပြီး အတွင်းက သတ္တဝါ သေဆုံးပြီး နောက်ကာလအတန်ကြာတဲ့အထိ တည်ရှိနိုင်တယ်။ ဒီခရုခွံတွေကို နေရာတိုင်းနီးပါးမှာလို တွေ့နိုင်ပေမယ့် ပင်လယ်ထဲမှာတော့ အမျိုးအစားအစုံလင်ဆုံး တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ခရုခွံအမျိုးမျိုး

ဆက်ဖလိုပေါ့

နော်တီလတ်စ်တွေဟာ ရေဘဝဲ၊ ပြည်ကြီးငါး (ကင်းမွန်) တို့နဲ့ ဆွေမျိုးတွေဖြစ်တယ်။ ဒီအကောင်တွေဟာ သူ့အခွံထဲမှာရှိတဲ့ ရေနဲ့ ဓာတ်ငွေ့အဆင့်ကို ထိန်းညှိပြီး ရေထဲမှာပေါ်အောင် ထိန်းချုပ်ပါတယ်။ နော်တီလတ်စ်ကို အသက်ရှင်နေတဲ့ ရုပ်ကြွင်းတွေလို့သိထားကြပြီး နှစ်သန်းနဲ့ချီတဲ့ ကာလအတွင်း သူတို့တွေဟာ တကယ်ကို မဆိုစလောက်ပဲ ပြောင်းလဲခဲ့ကြတယ်။

ခိုက်တန်ခေါ် ပင့်

ပင့်ခေါ် ခိုက်တန်တစ်ကောင်ရဲ့ အခွံကျောပေါ်မှာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ထပ်နေတဲ့ ချပ်ပြားရှစ်ခုနဲ့ ပြုလုပ်ထားတယ်။ အဲဒီအပြားတွေက ခန္ဓာကိုယ်နဲ့တွဲနေပြီး အလယ်ခေတ် သူရဲကောင်းစစ်သည်တွေရဲ့ သံချပ်အကျီတစ်ခုနဲ့ဆင်ပြီး သီခြားလှုပ်ရှားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သံချပ်ခရု လို့လည်း ခေါ်ကြတယ်။ ဒီအချပ်ပြားခွံတွေဟာ ခိုက်တန်ကို အသားစားသတ္တဝါတွေရဲ့ ဘေးအန္တရာယ်ကနေ ကာကွယ်ပေးပါတယ်။ ဒါတင်မကပဲ သတ္တဝါကိုပါ လွတ်လွတ်